

Svar på motion (V) om att
införa en lokal
beredskapsöverenskommelse
om livsmedelsförsörjning

20

KS 2025.138

§ 162

Svar på motion (V) om att införa en lokal beredskapsöverenskommelse om livsmedelsförsörjning (KS 2025.138)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

Reservationer

Gunnar Bergström (V) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Vänsterpartiet har väckt en motion med förslag att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa ett lokalt beredskapsråd för livsmedelsförsörjning i Vallentuna kommun. Motionären föreslår att man gemensamt ska inventera de resurser respektive part har och hur dessa kan koordineras så att kommuninvånarna fortsatt har tillgång till livsmedel om störningar skulle uppstå i leveranser och distribution.

Beredskap kring livsmedel och livsmedelshantering är en viktig och aktuell fråga, och det finns ett flertal statliga utredningar inom ämnesområdet. Kommunen arbetar kontinuerligt med att stärka sin beredskapsförmåga, och arbetet kommer intensifieras under kommande år för att möta ökande lagkrav inom området. Utåtriktade aktiviteter anordnas bland annat i samband med beredskapsveckan, bland annat riktat till näringslivet.

Beredskapslagring av livsmedel för invånare generellt är en utmaning som inte kan lösas på kommunal nivå. Kommunen bör utifrån de behov och utmaningar som finns fokusera sina insatser inom beredskapsområdet på att säkerställa lagefterlevnad och förmågehöjning utifrån den kommande lagstiftningen.

Yrkanden

Gunnar Bergström (V) yrkar bifall till motionen.

Ordförande, Johan Skog (M), yrkar att kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordförande, Johan Skog (M), ställer Gunnar Bergströms (V) yrkande mot sitt eget yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med hans egna yrkande.

Beslutsunderlag

- §130 KS AU Svar på motion (V) om att införa en lokal beredskapsöverenskommelse om livsmedelsförsörjning
- Tjänsteskrivelse 2025-04-10, Svar på motion om att införa en lokal beredskapsöverenskommelse om livsmedelsförsörjning
- Motion (V) om att införa en lokal beredskapsöverenskommelse om livsmedelsförsörjning

Paragrafen är justerad

§ 130

Svar på motion (V) om att införa en lokal beredskapsöverenskommelse om livsmedelsförsörjning (KS 2025.138)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

Sammanfattning av ärendet

Vänsterpartiet har väckt en motion med förslag att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa ett lokalt beredskapsråd för livsmedelsförsörjning i Vallentuna kommun. Motionären föreslår att man gemensamt ska inventera de resurser respektive part har och hur dessa kan koordineras så att kommuninvånarna fortsatt har tillgång till livsmedel om störningar skulle uppstå i leveranser och distribution.

Beredskap kring livsmedel och livsmedelshantering är en viktig och aktuell fråga, och det finns ett flertal statliga utredningar inom ämnesområdet. Kommunen arbetar kontinuerligt med att stärka sin beredskapsförmåga, och arbetet kommer intensifieras under kommande år för att möta ökande lagkrav inom området. Utåtriktade aktiviteter anordnas bland annat i samband med beredskapsveckan, bland annat riktat till näringslivet.

Beredskapslagring av livsmedel för invånare generellt är en utmaning som inte kan lösas på kommunal nivå. Kommunen bör utifrån de behov och utmaningar som finns fokusera sina insatser inom beredskapsområdet på att säkerställa lagefterlevnad och förmågehöjning utifrån den kommande lagstiftningen.

Yrkanden

Ordförande, Johan Skog (M), yrkar att kommunstyrelsens arbetsutskott bifaller förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordförande, Johan Skog (M), ställer proposition på sitt eget yrkande och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar i enlighet därmed.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2025-04-10, Svar på motion om att införa en lokal beredskapsöverenskommelse om livsmedelsförsörjning
- Motion (V) om att införa en lokal beredskapsöverenskommelse om livsmedelsförsörjning

Paragrafen är justerad

EMELIE HALLIN

STABSCHEF

08-58785203

EMELIE.HALLIN@VALLENTUNA.SE

Tjänsteskrivelse

Svar på motion (V) om att införa en lokal beredskapsöverenskommelse om livsmedelsförsörjning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

Sammanfattning av ärendet

Vänsterpartiet har väckt en motion med förslag att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa ett lokalt beredskapsråd för livsmedelsförsörjning i Vallentuna kommun. Motionären föreslår att man gemensamt ska inventera de resurser respektive part har och hur dessa kan koordineras så att kommuninvånarna fortsatt har tillgång till livsmedel om störningar skulle uppstå i leveranser och distribution.

Beredskap kring livsmedel och livsmedelshantering är en viktig och aktuell fråga, och det finns ett flertal statliga utredningar inom ämnesområdet. Kommunen arbetar kontinuerligt med att stärka sin beredskapsförmåga, och arbetet kommer intensifieras under kommande år för att möta ökande lagkrav inom området. Utåtriktade aktiviteter anordnas bland annat i samband med beredskapsveckan, bland annat riktat till näringslivet.

Beredskapslagring av livsmedel för invånare generellt är en utmaning som inte kan lösas på kommunal nivå. Kommunen bör utifrån de behov och utmaningar som finns fokusera sina insatser inom beredskapsområdet på att säkerställa lagefterlevnad och förmågehöjning utifrån den kommande lagstiftningen.

Vallentuna matmarknad m.m.

Vallentuna matmarknad är en del av kommunens beredskap och koncept för att främja lokal produktion. Kommunen ser gärna att fler leverantörer ansluter. Att i hög grad använda sig av lokala leverantörer i ordinarie läge kan även stärka kommunens förmåga vid kris eller höjd beredskap. Kommunen ställer överlag krav i samband med upphandling på leverantörer, vad gäller samverkan vid frestida kriser och höjd beredskap.

Under 2024 och 2025 har utredning av samlastningscentral/omsättningslagerlokal pågått. Samlastningscentral kan främja användandet av lokala leverantörer och

VALLENTUNA KOMMUN

186 86 VALLENTUNA

TFN 08-587 850 00

KOMMUN@VALLENTUNA.SE

WWW.VALLENTUNA.SE

Vallentuna
kommun

lagerhållning för kommunal verksamhet kommer krävas utifrån lagändringar. Detta omfattar dock fler aspekter än livsmedel.

Lagändringar och statliga utredningar

I nuvarande lagstiftning finns skrivningar kring samverkan, bland annat:

”Kommunstyrelsen skall under höjd beredskap verka för att den verksamhet som bedrivs i kommunen av olika aktörer samordnas och för att samverkan kommer till stånd mellan dem som bedriver verksamheten.”

Lag om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför fredstida krissituationer och höjd beredskap väntas träda i kraft och gälla från 2027¹ och kommunen arbetar med att säkerställa lagefterlevnad.

Flera nationella utredningar har genomförts, exempelvis *”Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8)”* samt ”). I dessa finns flera förslag för att stärka livsmedelsberedskapen på olika sätt. Förslagen handlar om den enskildes ansvar, kommuners ansvar, beredskapslagring och skydd av jordbruksmark. Enskilda bör ha livsmedel hemma motsvarande minst en veckas förbrukning. Utredningen föreslår också en ny lag om livsmedelsberedskap, där beredskapslagring inom jordbruksområdet ingår.

I rapporten *”En robust livsmedelsförsörjning i kris och krig – beredskapslagring av spannmål”* föreslår Statens jordbruksverk (SJV) att staten ska etablera beredskapslager av utsäde, växtskyddsmedel, gödselmedel och proteinfoder. Tillsammans med beredskapslager av spannmål ska dessa kunna förse befolkningen med nödvändig energi och näringsämnen vid allvarliga kriser och ytterst krig.

Enligt Livsmedelsverket (SLV) är energibehovet cirka 3 000 kcal per dygn och person vid höjd beredskap. SJV konstaterade samtidigt att beredskapslager med insatsvaror inte kan fylla alla de behov som jordbruket har i ett normalt läge. Syftet med beredskapslagren är i stället att upprätthålla en viss jordbruksproduktion i ett akut skede när det uppstår bristsituationer som marknaden inte kan hantera. Myndigheten föreslår vidare att beredskapslagringen ska omfatta de mest nödvändiga insatsvarorna så att livsmedel kan produceras vid allvarliga kriser och ytterst krig. Lagring av insatsvaror bör enligt SJV ske i form av omsättningslager som ägs av staten.²

För kommunal sektor finns bland de förslag till lagändringar som ännu ej beslutats nedan:

2 kap. Kommuners ansvar

Förberedelse inför allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen

1 § Kommunen ska vidta förberedande åtgärder genom att analysera de behov som kan uppstå för befolkningen i kommunen vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen.

Vid analysen ska kommunen

- 1. särskilt beakta vilka grupper av personer som kan behöva livsmedel i ett tidigt skede, och*
- 2. samverka med andra aktörer om det bedöms nödvändigt.*

¹ Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65)

² Jordbruksverket, 2024. En robust livsmedelsförsörjning i krig och kris – del 2.

2 § Kommunen ska planera för hur nödvändiga livsmedel kan distribueras i kommunen vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen. I planeringen ska kommunen

1. samverka med andra aktörer som har betydelse för livsmedelsförsörjningen, och
2. analysera på vilket sätt verksamheter inom kommunens ansvarsområden kan bidra till att distributionen av livsmedel kan upprätthållas vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen.³

Samverkan med lokala aktörer kommer utifrån ovan sannolikt att vara viktigt i arbetet med beredskapsarbetet såväl som livsmedelsförsörjning; denna bör dock inte nödvändigtvis utformas i form av ett råd. Utifrån att långsiktighet är viktigt för beredskapen bör samverkan utformas från lagstiftningen, när den är på plats.

Ekonomiska konsekvenser

Ansvarsprincipen gäller såväl för beredskapslager som för andra delar inom krisberedskapen och totalförsvaret – det vill säga att den som har ansvar för tillgång till vissa produkter i vardagen även har det vid en kris och måste därför säkerställa sina försörjningskedjor.

Lagerhållning är generellt förknippat med relativt stora kostnader. Kapitalkostnader, lokalkostnader och kostnader för att omsätta lagret är några exempel.

Att genom enbart införande av ett råd påverka enskilda aktörers lagerhållning bedöms inte möjligt. Genomförande av intentionen i motionärernas förslag skulle medföra kostnader för lokala överenskommelser, eftersom lagerhållning innebär kostnader. Kostnadernas storlek bedöms vara beroende av utformningen av en eventuell överenskommelse och storleken på kostnadsersättningarna.

Investeringar kopplat till lagerhållning kan medföra stora kostnader, varför det kan vara fördelaktigt om dessa utformas utifrån kommande lagstiftning. Att föregå den nationella styrningen på området bedöms inte ändamålsenligt.

Konsekvenser för barn

Utredningsarbete bedöms inte medföra några direkta konsekvenser för barn eller ungdomar. Att inhämta synpunkter från barn/ungdomar eller genomföra en analys gällande barn/ungdomsperspektivet bedöms inte vara nödvändigt i detta ärende.

Annika Hellberg
Kommundirektör

Emelie Hallin
Stabschef

Expedieras till:

Akt

³ Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8) s. 20-21

Vallentuna 24 mars 2025

Motion om att införa en lokal beredskapsöverenskommelse om livsmedelsförsörjning

Vi lever tyvärr i en orolig och säkerhetsmässigt osäker tid. Vi har krig på vår kontinent. Vi har också nyligen genomlevt en omfattande pandemi och det är tyvärr nog inte den sista.

Erfarenheterna efter pandemin visar på behovet av framförhållning och beredskap på flera områden.

Denna motion gäller livsmedelsförsörjning men berör förstås flera områden för att en sådan försörjning ska fungera: energi, personal och varor.

Kommunen behöver inte invänta direktiv uppifrån eller lagstiftning utan kan göra som Töreboda och Gullspångs kommuner och utreda möjligheten att liksom dessa kommuner inrätta ett lokalt beredskapsråd för livsmedelsförsörjning. Detta beredskapsråd behöver genom en överenskommelse som innefattar alla lokala livsmedelsproducenter liksom lokala handlare bygga upp en lokal beredskap.

Syftet med överenskommelsen är att gemensamt inventera de resurser respektive part har och hur dessa kan koordineras så att kommuninvånarna fortsatt har tillgång till livsmedel om störningar skulle uppstå i leveranser och distribution.

Med ovanstående som bakgrund yrkar Vänsterpartiet att

- Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa ett lokalt beredskapsråd för livsmedelsförsörjning i Vallentuna kommun

Gunnar Bergström
Vänsterpartiet Vallentuna